

Rolnummer: 29

Nummer van de administratieve afsluiting: 3.564.072 A1

ARREST

De Belgische Staat, Federale Overheidsdienst Financiën, vertegenwoordigd door de Minister van Financiën, (...)

TEGEN

De heer D., wonende (...), voor wie optreedt meester T., kantoorhoudend te (...)

NA BERAAD WIJST HET REKENHOF VOLGEND ARREST

Gelet op de elementen van de procedure, inzonderheid:

- De dagvaarding van 28 mei 2010, op 10 juni 2010 neergelegd op de griffie van het Rekenhof, het dossier ter staving door eiser neergelegd op 20 mei 2010, en aanvullende stukken met brief van 22 juli 2010;
- De memorie van de eiser zoals neergelegd op de griffie op 10 juni 2010 als bijlage 1 en 2 van de dagvaarding, en de memorie van antwoord zoals neergelegd op de griffie met brief van 1 september 2010;
- De memories van de verweerder zoals neergelegd op de griffie met brieven van 12 augustus 2010 en 30 september 2010;

Gehoord de partijen in openbare zitting van 24 juni 2010;

Vaststellend dat verwerende partij niet op de openbare zitting van 7 oktober 2010 is verschenen; dat evenwel eisende partij geen arrest bij verstek heeft gevraagd; dat eisende partij tijdens haar pleidooi heeft gerepliceerd op de memorie van verweerder zoals neergelegd op de griffie met brief van 30 september 2010;

Overwegende dat de vordering ertoe strekt verweerder te doen veroordelen tot betaling aan verzoeker van de som van 110.509.576,52 euro in hoofdsom, evenals tot de kosten overeenkomstig artikel 1017 tot 1024 van het Gerechtelijk Wetboek; dat verweerder wordt gedagvaard gelet op het tekort van 110.509.576,52 euro vastgesteld door het Rekenhof in de administratieve afsluiting van 8 januari 2010, nr. 3.564.072 A1, van de rekening van gedaagde in zijn hoedanigheid van rekenplichtige van het BTW ontvangkantoor (...)1 april 1990 tot 19 oktober 2005, bij toepassing van artikel 8, 1ste en tweede lid, van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof;

Overwegende dat het Hof de partijen in de inleidende zitting van 24 juni 2010 heeft verzocht in hun memories eveneens bijzondere aandacht te hebben voor de jurisdictionele bevoegdheid van het Rekenhof in deze; dat het Hof hierbij verwees naar het activiteitenverslag over het jaar 2003 van de voormalige algemene Administratie van de Belastingen en Invordering, onderdeel van de FOD Financiën www.fiscus.fgov.be/interfaabnl/Jaarverslag2003/; dat onder de titel invordering in dit verslag wordt uiteengezet dat de postrekeningen in de plaatselijke BTW-kantoren op 31 december 2003 werden afgesloten en definitief afgeschaft en dat alle betalingen inzake BTW in het vervolg dienden te worden uitgevoerd bij de regionale centra voor informatieverwerking te Mechelen en Namen; dat het Hof in de inleidende zitting aangaf dat het op grond van de tot nog toe neergelegde stukken niet duidelijk was in welke mate gedagvaarde partij in de periode na 31 december 2003 nog belast was met de inning van de BTW-aanslagen waarvan hem de niet-invordering wordt verweten;

Overwegende dat verweerder *in casu* de bevoegdheid van het Rekenhof betwist; dat verweerder verwijst naar artikel 66, eerste lid, van de bij koninklijk besluit van 17 juli 1991 samengeordende wetten op de rijkscomptabiliteit, hierna de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, volgens hetwelk elke rekenplichtige aansprakelijk is voor de invordering van de kapitalen, inkomsten, rechten en belastingen, waarvan de inning hem is toevertrouwd;

Overwegende dat verweerder verwijst naar artikel 127 van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en de comptabiliteit van de federale Staat, ingevolge waarvan geciteerde samengeordende wetten worden opgeheven voor de in artikel 2 ervan bedoelde diensten, waartoe de BTW-administratie behoort; dat volgens verweerder tengevolge van de bepalingen van de wet van 22 mei 2003 duidelijk sprake is van twee afzonderlijke ontvangers, één bevoegd inzake de invordering en afzonderlijk hiervan, één voor de inning (en de comptabiliteit); dat verweerder aangeeft dat ondertussen al een nieuwe organisatiestructuur werd ingevoerd conform de bepalingen van de wet van 22 mei 2003, tengevolge waarvan de inning en de invordering organisatorisch werd opgesplitst;

Overwegende dat volgens verweerder de datum van inwerkingtreding van de volledige wet van 22 mei 2003 meermaals werd uitgesteld, en laatst tot 1 januari 2012 door artikel 2 van de programmawet van 22 december 2008; dat diverse bepalingen van de wet van 22 mei 2003 ondertussen al in werking zijn getreden, maar dat dit niet het geval is voor het artikel 38 dat bepaalt dat de rekenplichtige voor het Rekenhof instaat voor zijn zware fout, zware nalatigheid en herhaaldelijk begane lichte fout, die het ontstaan van het tekort hebben vergemakkelijkt of mogelijk gemaakt;

Overwegende dat verweerder stelt dat het Rekenhof bijgevolg nog steeds gehouden is op te treden conform de bevoegdheden verleend in artikel 66 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, met andere woorden inzake een rekenplichtige, belast en met de inning en met de invordering; dat er tengevolge van bovenvermelde organisatorische splitsing géén rekenplichtige meer is die zowel belast is met de inning als de invordering samen;

Overwegende dat verweerder om deze redenen, en alle andere, zo in feite als in rechte in te roepen in het geding, desnoods ambtshalve, het Rekenhof vraagt zich onbevoegd te verklaren met betrekking tot de vordering van de eiser, eiser dan ook af te wijzen, met veroordeling tot de kosten, in hoofde van besluiser te begroten op de basisrechtplegingsvergoeding;

Overwegende dat eiser vooreerst stelt dat gedaagde partij als rekenplichtige onder de rechtsmacht van het Rekenhof valt en daartoe verwijst naar een aantal grondwettelijke en wettelijke bepalingen evenals naar sommige rechtspraak van het Hof van Cassatie;

Dat het Rekenhof krachtens artikel 180, 2e lid, van de gecoördineerde Grondwet is belast met het nazien en het verevenen der rekeningen van het algemeen bestuur en van allen die tegenover de staatskas rekenplichtig zijn; dat het erover waakt dat geen artikel van de uitgaven der begroting wordt

overschreden en dat geen overschrijving plaats heeft; dat het Hof tevens algemeen toezicht uitoefent op de verrichtingen met betrekking tot de vaststelling en de invordering van de door de Staat verkregen rechten, met inbegrip van de fiscale ontvangsten;

Dat het Rekenhof overeenkomstig de bepalingen van artikel 8 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof volgens eiser belast is met het vaststellen van de rekeningen van rekenplichtigen en overeenkomstig artikel 5 van dezelfde wet eveneens gelast is met het algemeen toezicht op de invordering van de door de Staat verkregen rechten, met inbegrip van de fiscale ontvangsten;

Dat eiser vervolgens verwijst naar rechtspraak van het Hof van Cassatie volgens hetwelk een rekenplichtige, onderworpen aan de rechtsmacht van het Rekenhof, hij is die daaraan rekenschap moet afleggen van de aan zijn beheer toevertrouwde overheidsmiddelen; dat in de huidige stand van de wetgeving de hoedanigheid van rekenplichtige dient te worden afgeleid uit de aard van de werkzaamheden bij of krachtens de wet toegekend aan de personen die ermee zijn belast openbare gelden te besturen of te beheren (Cassatie, 16 oktober 1975); dat de bevoegdheden van ontvangers, in hun hoedanigheid van rekenplichtige, hoofdzakelijk worden omschreven in de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit; dat eiser daartoe naar volgende bepalingen van de gecoördineerde wetten verwijst:

- Artikel 59 van geciteerde gecoördineerde wetten, volgens hetwelk de inning van rijksmiddelen alleen kan geschieden door een rekenplichtige van de Staatskas en krachtens een gevestigde titel;
volgens eiser moet onder "inning" niet alleen "het beheer van rijksmiddelen" worden verstaan, maar omvat het ook de "invorderingstaken" van de rekenplichtige;
volgens eiser is immers voor bronbelastingen, waaronder de BTW, geen wettelijk gevestigde uitvoerbare titel nodig om de betaling uit te lokken en de boekhoudkundige verwerking van die belastingen te verzorgen, want, ingevolge de toepassing van het BTW-Wetboek, is de BTW verschuldigd door het zich voordoen van het belastbaar feit, d.i. de economische handeling. Het is maar wanneer de verschuldigde BTW wordt betwist of de BTW-ontvanger tot gedwongen invordering wenst over te gaan bij gebrek aan spontane betaling dat er een wettelijk gevestigde uitvoerbare titel nodig is. Inzake BTW is het dwangbevel dat door de ontvanger wordt uitgevaardigd, enerzijds, een taxatietitel waarin de belastingschuld geconcretiseerd wordt bij gebrek aan spontane en onvoorwaardelijke betaling van de verschuldigde belasting en, anderzijds, een akte die geldt als uitvoerbare titel met het oog op de invordering van die belastingschuld (Cass. 9 maart 2006, rolno. C.04.0284.N en C.04.0313.N). Vermits de "inning van rijksmiddelen" volgens artikel 59 alleen kan geschieden krachtens een wettelijk gevestigde titel, impliceert dit dus dat onder de "inning van rijksmiddelen" in de zin van dit artikel ook de "invordering van rijksmiddelen" wordt bedoeld.

Dit blijkt volgens eiser overigens uit een arrest van het Hof van cassatie van 20 juni 2002 (rolnr.

C.00.0620.N). Volgens het Hof van cassatie volgt uit de bepaling van artikel 59 dat de ontvanger, een rekenplichtige ambtenaar in de administratie bevoegd voor de invordering van de betrokken schuld (nl. een boete), in beginsel bevoegd is voor de invordering op grond van de wettelijke titel die de schuld heeft opgelegd. Het Hof van cassatie bevestigt met andere woorden aan de hand van de bepaling over de inning van rijks gelden de bevoegdheid om tot invordering van rijks gelden over te gaan;

- Eiser verwijst eveneens naar artikel 60, tweede lid, van geciteerde gecoördineerde wetten, volgens hetwelk iedere ambtenaar aan wie enige verrichting van rijks gelden is opgedragen, de hoedanigheid van rekenplichtige verkrijgt door het enkele feit dat de betrokken gelden tegen zijn kwitantie of zijn ontvangsbewijs gestort zijn en volgens hetwelk geen verrichting met rijks gelden mag geschieden, geen openbare kas mag beheerd worden dan door een agent staande onder de bevelen van de Minister van Financiën, door hem of op zijn voordracht benoemd, verantwoordelijk tegenover hem voor zijn beheer en aan de rechtsmacht van het Rekenhof onderworpen.

Dat eiser uit deze artikelen 59 en 60, tweede lid, afleidt dat het volstaat dat de betrokkene gelast is met enige verrichting met rijks gelden om de hoedanigheid van rekenplichtige te krijgen en dat de minimale verplichting tot het behoud van de schuldvorderingen van de Staat, die staats gelden vertegenwoordigen, moet worden gekwalificeerd als een verrichting met rijks gelden; dat het volgens eiser geen twijfel lijdt dat een diensthoofd van een ontvangkantoor, ook al beheert hij de staats gelden niet materieel, minstens verantwoordelijk blijft voor het behoud van de vastgestelde rechten, wat wil zeggen dat hij tijdig alle nodige maatregelen moet nemen om de inning ervan te verzekeren, ook al gebeurt de effectieve storting op een centrale rekening, nl. die van het Regionaal centrum voor Informatieverwerking;

Dat eiser daarnaast aanbrengt dat de ontvanger verantwoordelijk is voor de invordering overeenkomstig artikel 66 van de gecoördineerde wetten, volgens welke bepaling elke rekenplichtige aansprakelijk is voor de invordering van kapitalen, inkomsten, rechten en belastingen, waarvan de inning hem is toevertrouwd; dat dit artikel nog uitgaat van het samengaan van de boekhoudkundige en invorderingstaken die één geheel uitmaken, maar vooral de nadruk legt op de aansprakelijkheid voor de invordering van kapitalen, inkomsten, rechten en belastingen en voorziet in een regeling van decharge van niet-ingevorderde posten. Uit dit artikel kan dus worden afgeleid dat aan de component "invordering" eveneens een rekenplicht wordt gekoppeld;

Dat volgens eiser de comptabiliteit van de vastgestelde rechten bestaat uit twee componenten, namelijk, enerzijds, een component van beheer van overheids gelden en, anderzijds, een component invordering; dat beide componenten zich kenmerken door het rekenplichtig karakter daarvan; dat de uitsplitsing van beide componenten over twee verschillende hoofden enkel tot gevolg heeft dat de aansprakelijkheid voor twee verschillende soorten handelingen die vroeger minstens gedeeltelijk bij dezelfde persoon berustten,

formeel wordt uitgesplitst over twee verschillende personen; dat eiser hieruit besluit dat dit niet wegneemt dat de ontvanger die materieel geen staatsgelden beheert, rekenplichtig blijft voor de component invordering;

Dat eiser verwijst naar een arrest van het Hof van cassatie van 24 april 2008 (rolnr. F.06.0042.N) waarin het Hof van cassatie de bevoegdheid van een BTW-ontvanger om in betalingsfaciliteiten te voorzien, afleidt van de rekenplicht van de ontvanger; dat het Hof van cassatie uitdrukkelijk stelt dat de rekenplichtige "de mogelijkheid heeft om op autonome wijze en op zijn verantwoordelijkheid de invordering en de vervolging te organiseren en om in die optiek in betalingsfaciliteiten te voorzien" (...) en "voormelde mogelijkheid om op autonome wijze en op eigen verantwoordelijkheid de invordering en de vervolging te organiseren en om in die optiek in betalingsfaciliteiten te voorzien, komt exclusief toe aan de rekenplichtige".

Dat eiser tenslotte verwijst naar artikel 35 van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale staat, dat uitdrukkelijk bepaalt dat aan de diensten toebehorende gelden of waarden, met inbegrip van de vastgestelde rechten, alleen in het bezit mogen worden gehouden onder de verantwoordelijkheid van een rekenplichtige die aan de rechtsmacht van het Rekenhof is onderworpen en aan wie het beheer van die activa wordt toevertrouwd door of krachtens een wet of verordening; dat, hoewel deze bepaling nog niet in voege is, ze toch het rekenplichtige karakter van de component "invordering" dat strekt tot het behoud van de vastgestelde rechten van de Staat, bevestigt;

Overwegende dat eiser voor wat de feiten betreft in voorliggend dossier er vooreerst op wijst dat het Rekenhof zich bevoegd achtte om op 8 januari 2010 over te gaan tot het afsluiten van de rekening inzake het beheer van de heer D., in de hoedanigheid van invorderaar van (...) ontvangkantoor der BTW (...) over de periode van 1 april 1990 tot 19 oktober 2005, rekening die sluit met een tekort aan niet-ingevoerde vastgestelde rechten van 110.509.576,52 EUR; dat volgens eiser uit dit document minstens impliciet blijkt dat het Rekenhof de betrokkene, ook al is hij een "invorderaar", als een rekenplichtige beschouwt;

Dat eiser uiteenzet dat de centrale diensten van de toenmalige Directie Invordering (thans Inning en Invordering), zijn overgegaan tot het afsluiten en definitief afschaffen van de postrekeningen in de plaatselijke BTW-ontvangkantoren en dit met ingang van 31 december 2003 om middernacht, met uitzondering van de postrekening van het centraal kantoor voor Buitenlandse Belastingplichtigen, en dit om beter te beantwoorden aan de voorwaarden inzake administratieve vereenvoudiging (transparantie, dienstverlening aan de klant) maar ook om te anticiperen op het voorschrift van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat;

Dat volgens eiser evenwel de postrekeningen van de BTW-ontvangers voordien slechts werden gebruikt in zeer uitzonderlijke gevallen; dat slechts de manueel te verwerken boekingen nog gebeurden via de postrekeningen van de BTW-ontvangers, en dat de boekhoudkundige vereffening van de BTW-schulden sedert de oprichting van de Regionale centra voor informatieverwerking (verder RCIV's) door die centra, gevestigd te Mechelen en te Namen, wordt verricht; dat, kort geschetst, de bevoegdheidsverdeling tussen de RCIV's en de BTW-ontvangers erop neerkomt dat de RCIV's instaan voor de boekhoudkundige verrichtingen van de BTW-schulden maar dat de BTW-ontvanger, bij gebrek aan betaling, de nodige invorderingsmaatregelen moet stellen opdat de BTW-schulden vooralsnog kunnen worden geïnd en dat de BTW-ontvanger dus nog steeds instaat voor de inning en invordering van de BTW-schulden; dat hij de passende vervolgingen instelt en het resultaat ervan op de rekening van het bevoegde RCIV wordt gestort; dat alleen de boekhoudkundige verwerking van de betalingen is gecentraliseerd in een RCIV;

Dat volgens eiser de BTW-ontvanger al vanaf de oprichting van de RCIV's in 1984 slechts in zeer beperkte mate instaat voor het beheer van de rijks gelden en dat de beslissing van de Centrale diensten om de postrekeningen in de BTW-ontvangkantoren af te schaffen met ingang van 31 december 2003 om middernacht, dus niet van die aard kan zijn om de bevoegdheid van het Rekenhof plots in vraag te stellen;

Overwegende dat eiser tenslotte niet ontkent dat er inzake BTW een uitsplitsing van bevoegdheden bestaat over twee rekenplichtigen, nl. één bevoegd voor de invordering en één bevoegd voor de boekhoudkundige verwerking van de betalingen; dat evenwel de inning van de BTW-schulden door het stellen van de nodige invorderingsmaatregelen uitsluitend aan de rekenplichtige ontvanger toekomt en dat alleen de boekhoudkundige verwerking van die door de ontvanger uitgelokte betalingen door de RCIV's gebeurt;

Overwegende dat volgens eiser bijgevolg de uitsplitsing van de bevoegdheden enkel tot gevolg heeft dat de beide rekenplichtigen, elk wat de hen toevertrouwde taken betreft, onderworpen blijven aan de rechtsmacht van het Rekenhof, die overigens verder reikt dan de toepassing van artikel 66 van de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit;

Overwegende dat het Rekenhof overeenkomstig artikel 180 van de Grondwet belast is met het nazien en verevenen der rekeningen van het algemeen bestuur van de Staat en van allen die tegenover de staatskas rekenplichtig zijn; dat het tevens algemeen toezicht uitoefent op de verrichtingen met betrekking tot de vaststelling en de invordering van de door de Staat verkregen rechten, met inbegrip van de fiscale ontvangsten;

Overwegende dat het Rekenhof bij het nazien en het verevenen van de rekeningen van het algemeen bestuur van de Staat en van allen die tegenover de staatskas rekenplichtig zijn en bij het algemeen toezicht op de verrichtingen met betrekking tot de vaststelling en de invordering van de door de Staat verkregen rechten zoals bepaald in artikel 5 van zijn inrichtingswet, zijn bij de grondwet gevestigde controlebevoegdheid uitoefent; dat deze controle ten aanzien van de rekeningen van allen die rekenplichtig zijn uitmondt in het afsluiten van deze rekeningen overeenkomstig de bepalingen van het artikel 8, 1ste en 2de lid, van zijn inrichtingswet; dat het afsluiten van deze rekeningen in elke kamer gebeurt door één raadsheer, naargelang van het geval door de voorzitter of eerste voorzitter aangewezen;

Overwegende dat voor wat betreft het uitoefenen van deze controlebevoegdheid op allen die rekenplichtig zijn, hun rekeningen jaarlijks alsook in de gevallen van een tekort en het beëindigen van het ambt van de rekenplichtigen aan het Rekenhof moeten worden toegezonden overeenkomstig de bepalingen van artikel 7 van zijn inrichtingswet; dat de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën in het ter griffie neergelegde dossier niet aantoonde dat voor betrokken rekenplichtige deze bepaling nog werd toegepast voor wat betreft het jaar 2004;

Overwegende dat artikel 180 van de Grondwet de rechtsprekende bevoegdheid van het Rekenhof niet regelt;

Overwegende dat het Rekenhof inzonderheid door artikel 8, 8ste lid, van zijn inrichtingswet, wordt belast met een jurisdictionele opdracht ten aanzien van de rekenplichtigen van de federale staat; dat overeenkomstig geciteerde wettelijke bepaling een rekenplichtige die voor het Rekenhof wordt gedagvaard, na het voeren van een openbare en tegensprekelijke procedure, door het Hof bij uitvoerbaar arrest kan worden veroordeeld tot het aanzuiveren van een tekort of, met inachtneming van de omstandigheden eigen aan het geval en meer bepaald van de mate waarin de rekenplichtige in zijn verplichtingen is tekortgeschoten, tot het slechts terugbetalen van een gedeelte van het tekort;

Overwegende dat ten aanzien van de rekenplichtigen de controleopdracht van het Rekenhof, enerzijds, en de jurisdictionele opdracht, anderzijds, twee van elkaar afgescheiden opdrachten zijn; dat overeenkomstig artikel 11, 1ste lid, van de inrichtingswet van het Rekenhof het lid van het Rekenhof, dat

de rekening van de voor het Rekenhof gedagvaarde rekenplichtige heeft afgesloten, niet kan deelnemen aan de berechtiging van de rekenplichtige; dat de wetgever met deze bepaling de voor het Rekenhof gedagvaarde rekenplichtige alle waarborgen van een eerlijk proces in de zin van artikel 6 van de Conventie voor de Bescherming van de Rechten van de Mens en van de Fundamentele Vrijheden, wilde waarborgen; dat de voor het Rekenhof gedagvaarde rekenplichtige recht heeft op een onafhankelijke en onpartijdige rechter;

Overwegende dat het Rekenhof, bij de administratieve afsluiting , i.e. het eindpunt van zijn administratieve controleopdracht, in voorkomend geval, het bedrag van het tekort vaststelt, terwijl het Rekenhof in het kader van zijn rechtsprekende bevoegdheid niet enkel oordeelt over het bedrag van het tekort, nl. in geval van een betwisting daaromtrent, maar ook over de mogelijke gehele of gedeeltelijke aansprakelijkheid van de rekenplichtige voor dat tekort; dat bijgevolg de administratieve afsluiting en de rechtsprekende beoordeling twee van elkaar duidelijk te onderscheiden akten zijn, die binnen het Rekenhof trouwens door twee verschillende, wettelijk bepaalde organen worden gesteld;

Overwegende bijgevolg dat de administratieve afsluiting waarbij door de daartoe aangeduide raadsheer een tekort wordt vastgesteld in de rekening inzake het beheer van een rekenplichtige, het Rekenhof geenszins kan binden indien het als rechtscollege wordt verzocht te oordelen over de aansprakelijkheid van betrokken rekenplichtige; dat bijgevolg het Rekenhof *in casu* voor wat betreft de eventuele uitoefening van zijn jurisdictionele bevoegdheid geenszins gebonden is door de administratieve afsluiting d.d. 8 januari 2010 waarbij een tekort werd vastgesteld in de rekening inzake het beheer van de heer D. in zijn hoedanigheid van invorderaar over de periode van 1 april 1990 tot 19 oktober 2005; dat het Rekenhof er integendeel toe gehouden is zijn jurisdictionele bevoegdheid ten aanzien van gedaagde partij te onderzoeken;

Overwegende dat het Hof van Cassatie oordeelde dat het Rekenhof, bij het veroordelen van een rekenplichtige tot het terugbetalen van een in zijn rekening vastgesteld tekort, optreedt als gerecht en dat het hierbij uitspraak doet over de wederzijdse rechten en verplichtingen van de Staat en van de rekenplichtige en namelijk beslist of tussen de Staat en de rekenplichtige een verhouding van schuldeiser tot schuldenaar bestaat (arresten van het Hof van cassatie van 19 juni 1992 en 15 oktober 1992);

Overwegende dat overeenkomstig de artikelen 144 en 145 van de Grondwet -voor wat betreft de geschillen over subjectieve rechten, zij het burgerlijke of politieke, de gewone hoven en rechtbanken te beschouwen zijn als de rechters van het gemene recht; dat geschillen betreffende de politieke rechten slechts op basis van een uitdrukkelijke wettelijke bepaling aan andere rechters kunnen worden voorgelegd; dat het voorliggend geschil subjectieve rechten tot voorwerp heeft en bijgevolg slechts op basis van een uitdrukkelijke wettelijke bepaling onder de jurisdictionele bevoegdheid van het Rekenhof kan ressorteren;

Overwegende dat desbetreffend eveneens kan worden verwezen naar artikel 13 van de Grondwet, volgens hetwelk niemand tegen zijn wil kan worden afgetrokken van de rechter die de wet hem toekent;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 59 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit de inning van rijks gelden alleen kan geschieden door een rekenplichtige van de staatskas en krachtens een wettelijk gevestigde titel; dat overeenkomstig artikel 60 van geciteerde wetten iedere ambtenaar aan wie enige verrichting van rijks gelden is opgedragen, door het feit alleen dat de betrokken gelden tegen zijn kwitantie of zijn ontvangsbewijs gestort zijn, de hoedanigheid van rekenplichtige verkrijgt; dat geen verrichting met rijks gelden mag geschieden dan door een agent onder de bevelen van de Minister van Financiën door hem of op zijn voordracht benoemd, verantwoordelijk tegenover hem voor zijn beheer en aan de rechtsmacht van het Rekenhof onderworpen;

Overwegende dat luidens artikel 66, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit elke rekenplichtige aansprakelijk is voor de invordering van de kapitalen, inkomsten, rechten en belastingen, waarvan de inning hem is toevertrouwd;

Overwegende dat uit de geciteerde bepalingen van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit duidelijk blijkt dat de inning van overheids gelden, enerzijds, en de invordering van vastgestelde rechten, anderzijds, twee afgescheiden opdrachten van de rekenplichtige zijn; dat tengevolge van geciteerd artikel 66 het feit dat een ontvanger wordt belast met het innen van belastingen, tot gevolg heeft dat hij ook aansprakelijk is voor de invordering ervan;

Overwegende dat, anders dan eiser aanvoert, de inning van rijks gelden zoals bepaald in geciteerd artikel 59, niet kan worden uitgebreid tot de invordering van rijks gelden, dat dit standpunt van eiser niet overeenstemt met het duidelijk onderscheid tussen inning, enerzijds, en invordering, anderzijds, zoals bepaald in geciteerd artikel 66, eerste lid; dat de arresten van het Hof van Cassatie van 9 maart 2006 en 20 juni 2002, waarnaar eiser ter ondersteuning van zijn interpretatie van artikel 59 verwijst, eerder betrekking hebben op de voorwaarde van de wettelijk gevestigde titel en bovendien dateren van vóór de algemene centralisatie van inning van BTW-gelden;

Overwegende dat uit de bepalingen van geciteerd artikel 60, tweede lid, duidelijk blijkt dat de rechtsmacht van het Rekenhof ten aanzien van de rekenplichtigen door de wetgever wordt gevestigd van zodra de rekenplichtige wordt belast met de opdracht tot het innen van overheids gelden; dat geciteerd artikel uitdrukkelijk bepaalt dat de hoedanigheid van rekenplichtige wordt verkregen tengevolge van het feit alleen dat de ambtenaar bevoegd is tot het verlenen van zijn kwitantie of ontvangsbewijs voor gestorte gelden; dat daaruit, anders dan eiser aanvoert, dient te worden afgeleid dat het volgens deze expliciete wettelijke bepaling niet volstaat dat een ontvanger enkel belast is met de invordering van belastinggelden zonder dat hij deze zelf dient te innen, om te worden beschouwd als een rekenplichtige onder de rechtsmacht van het Rekenhof;

Overwegende dat een rekenplichtige zich luidens de uitdrukkelijke bepalingen van artikel 66 van geciteerde wetten, mede in samenlezing met geciteerd artikel 60, dan ook slechts voor het Rekenhof zal dienen te verantwoorden voor de invordering van de vastgestelde rechten op voorwaarde dat hem de inning ervan is opgedragen;

Overwegende dat het Rekenhof, vooraleer de vordering ten gronde te behandelen, enkel dient te onderzoeken of een ontvanger van een plaatselijk ontvangkantoor, die niet is belast met de inning maar enkel met de invordering van de belastingsgelden, overeenkomstig de geciteerde bepalingen van de gecoördineerde wetten nog onder zijn rechtsmacht valt; dat hier dan ook in eerste instantie niet dient te worden onderzocht in welke mate een ontvanger die niet meer belast is met de inning van belastinggelden, nog verantwoordelijk zou zijn voor niet-geïnde gelden die door hem dienden te worden ingevorderd; dat niet zozeer de aansprakelijkheid van de ontvanger voor de invordering van de belastinggelden die hij niet langer zelf dient te innen, maar eerder de bevoegdheid van het Rekenhof om deze aansprakelijkheid te beoordelen ter discussie staat; dat hier evenmin een betwisting is over de vraag of een ontvanger op grond van artikel 66 van geciteerde wetten bevoegd is de invordering en de vervolging te organiseren en in die optiek betalingsfaciliteiten te voorzien, i.e. voorwerp van het geschil in het arrest van het Hof van Cassatie van 24 april 2008 waarnaar door eiser wordt verwezen;

Overwegende dat artikel 35 van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat bepaalt dat aan de diensten (van de Staat) toebehorende gelden of waarden, met inbegrip van de vastgestelde rechten, alleen in bezit mogen worden gehouden onder de verantwoordelijkheid van een rekenplichtige die onderworpen is aan de rechtsmacht van het Rekenhof en aan wie het beheer van die activa wordt toevertrouwd door of krachtens een wet of verordening;

Overwegende dat de oorspronkelijke datum van inwerkingtreding van artikel 35 van de wet van 22 mei 2003 was bepaald op 1 januari 2004; dat geciteerd artikel 35 momenteel nog niet is in werking getreden voor wat betreft de Federale Overheidsdienst Financiën; dat het Rekenhof deze wettelijke bepaling dan ook niet kan in acht nemen voor het beoordelen van zijn jurisdictionele bevoegdheid *in casu*;

Overwegende dat tijdens de voorbereidende werkzaamheden van geciteerd artikel 35 door de wetgever werd gesteld: "Er werd tevens een nieuwe notie toegevoegd, namelijk de notie beheer over « waarden met inbegrip van de vastgestelde rechten ». Het gaat om een aanpassing van de tekst aan de realiteit aangezien het meer en meer voorkomt dat de kasvoorraad die de rekenplichtigen beheren, gedeeltelijk bestaat uit andere waarden dan geldsommen, zoals roerende waarden met al dan niet vaste opbrengst. Bovendien werd het opportuun geacht, rekening houdend met de tendens die zich aftekent binnen de organisatie van de administratie om de invordering en de inning van vastgestelde rechten aan afzonderlijke ambtenaren toe te vertrouwen, en teneinde elk interpretatieprobleem te vermijden, uitdrukkelijk te preciseren dat de vastgestelde rechten openbare « waarden » vormen in de zin van onderhavige bepaling. Zij zijn opgenomen in de activa in de balans. Het is dus derhalve duidelijk dat de

ambtenaren die enkel worden belast met de invordering van vastgestelde rechten, worden bekleed met een rekenplichtig beheer in zijn volle betekenis, waarover zij rekening moeten afleggen aan het Rekenhof" (Parl. St., Kamer, DOC 50 1870/001, p 41, pp.83-85);

Overwegende dat, zoals eiser uiteenzet in zijn memories, op 31 december 2003 werd overgegaan tot het afsluiten en definitief afschaffen van alle postrekeningen in de plaatselijke BTW-kantoren en dat alle betalingen inzake BTW in het vervolg dienden te worden uitgevoerd bij de regionale centra voor informatieverwerking te Mechelen en Namen; dat bijgevolg sedert 1 januari 2004 de ontvangers van plaatselijke BTW-kantoren niet langer zijn belast met de inning van BTW-gelden; dat volgens eiser deze centralisatie van de inning van BTW-gelden werd gerealiseerd om beter te beantwoorden aan de voorwaarden inzake administratieve vereenvoudiging maar ook om te anticiperen op het voorschrift van de wet van 22 mei 2003; dat eiser weliswaar aanvoert dat de inning van BTW-gelden al sedert 1984 gedeeltelijk werd overgeheveld naar de regionale centra voor informatieverwerking; dat evenwel de ontvangers van de plaatselijke ontvangkantoren tot eind 2003 beschikten over een postrekening waarop zij de BTW-gelden dienden te innen;

Dat overeenkomstig de thans nog van kracht zijnde en in aanmerking te nemen bepalingen van de artikelen 59, 60, tweede lid, en 66, eerste lid, de rechtsmacht van het Rekenhof slechts uitdrukkelijk wordt gevestigd ten aanzien van een ambtenaar die wordt belast met de inning van belastinggelden; dat moet worden vastgesteld dat de rechtsmacht van het Rekenhof ten aanzien van een ambtenaar van de Federale Overheidsdienst Financiën die wordt belast met de invordering van belastingen maar niet instaat voor de inning ervan, momenteel niet uitdrukkelijk wordt gevestigd en bevestigd door een expliciete wettelijke bepaling;

Overwegende dat tengevolge van de afschaffing en afsluiting van de postrekeningen in alle plaatselijke BTW-kantoren, sedert 1 januari 2004 verwerende partij niet meer kan worden beschouwd als belast met de inning van de door hem ingevorderde BTW-gelden; dat bijgevolg verwerende partij niet meer kan worden beschouwd als een rekenplichtige onder de rechtsmacht van het Rekenhof;

Gelet op de termijn zoals bepaald in artikel 8, laatste lid, van de inrichtingswet van het Rekenhof, volgens dewelke een rekenplichtige vijf jaar na het neerleggen van zijn ambt definitief kwijting bekomt indien binnen die termijn geen arrest tot veroordeling werd gewezen;

Overwegende dat het Rekenhof overeenkomstig artikel 13bis van zijn inrichtingswet in zijn arrest de in het ongelijk gestelde partij in de kosten verwijst en voor wat betreft de kosten, *in casu* dagvaardingskosten en rechtsplegingsvergoeding, gehouden is door de artikelen 1018 tot 1022 en 1024 van het gerechtelijk wetboek; dat eisende partij vraagt de verweerder te veroordelen tot de kosten overeenkomstig de artikelen 1017 tot 1024 van het gerechtelijk wetboek; dat verwerende partij vraagt de kosten, begroot op de basisrechtsplegingsvergoeding, ten laste te leggen van eiser; dat eisende partij

niet om een vermindering van de gevorderde rechtsplegingsvergoeding bij toepassing van artikel 1022, derde lid, van het gerechtelijk wetboek, heeft verzocht;

OM DEZE REDENEN,

HET HOF,

Gelet op de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, zoals gewijzigd door de wet van 3 april 1995;

Gelet op de artikelen 59, 60 en 66 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit;

Rechtsprekend op tegenspraak in Nederlandse kamer;

VERKLAART zich onbevoegd voor de behandeling van de vordering van de Belgische Staat;

Legt de kosten van de dagvaarding ten laste van eiser en veroordeelt hem tot betaling aan verweerder van een rechtsplegingsvergoeding van 15.000 euro.

Aldus uitgesproken in openbare zitting van 14 oktober 2010 van de Nederlandse Kamer van het Rekenhof, (...)